

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lukáš Talpa, Vývoj spirituality Pražského společenství Kristova, EFT, Praha 2009

Autor si zvolil téma, které pro zpracování skýtá výhodu i nevýhodu. Výhodu vidím v jeho velké motivovanosti tématem, které zná z osobní zkušenosti – práce je vlastně výsledkem nedávno přestálé krize společenství. Nevýhodou je mládí hodnoceného společenství, což znamená téměř nulový odstup osobní i časový od popisovaných jevů, neumožňující větší nadhled. Srovnává se tu velice nedávné období se současností, přičemž ještě nemůže být zřejmý dlouhodobější dopad nastolených trendů na život církve jako celku. (Z dějin spirituality víme, že posune-li se „pendulum“ důrazů podstatně na druhou stranu, sice se řeší některé negativní jevy a jejich dopady, ale časem vyvstávají jiné, které se předtím řešit nemusely.)

Díky nedávné velké uzavřenosti společenství autorovi chybí solidnější poznání jiných denominací a pilířů jejich spirituality. Např. těžko mohu zcela souhlasit s tím, když se dává do kontrastu spiritualita naslouchání Písmu s liturgickou spiritualitou (naslouchání Slovu je totiž nedílnou součástí liturgie pokud jde o eucharistii, v liturgii hodin tvoří Písmo dokonce 90% obsahu modlitby). Rovněž bude těžké obhájit tvrzení, že praxi osobní modlitby s Písmem „známe od středověkých františkánů a benediktinů“ (str. 16). Také se mi nezdá vhodné stavět učednictví vůči Kristu (jakožto nosný prvek spirituality evangelikálů) do kontrastu se spiritualitou církví, které světí kněze a uznávají tradici (str. 18), jakoby se v těchto církvích učednictví vůči Kristu tím pádem nevyskytovalo a vyskytovat nemohlo. Na obhajobu autora – většinu těchto schematismů přejal od uznávaných autorů, kteří si zřejmě některé věci záměrně zjednodušili z didaktických důvodů (známé Prokrustovo lože škatulkování!).

Z hlediska teologického mám trochu potíží orientovat se v tom, jak autor chápe některé pojmy a jejich obsahy. Např. samotný pojem „spiritualita“, místy redukovaný na zbožnost (str. 11), což je pouze jedna z ctností, jinde pak naopak přemírně rozšířený na oblast pastorálky a morálního učení (srov. 4.1 – Výchova ke spiritualitě, kde se spíše podrobněji dozvídáme obsah jednotlivých katechezí pro přípravu ke křtu). Dále nevyjasněný pojem „svět“, který má už v NZ nejednoznačný význam – svět stvořený a milovaný Bohem a svět ve smyslu mentality Bohu nepřátelské, „tělesné“, falešně soběstačné, což se týká i kultury – ani ona není, obecně vzato, jednoznačně Boží či Bohu nepřátelská. Když např. na str. 9 autor tvrdí: „spiritualita denominace je ovlivněna tím, jak se světa zříká či zda mu přitakává“ - hodnotí se zde logikou „buď – anebo“, a to v záležitosti, která je a musí být v křesťanské spiritualitě mnohem diferencovanější, nemáme-li pouze přejít z jednoho extrému do druhého (od sektářské izolace a nepřátelství ke všemu kolem až k přizpůsobení se světu ve smyslu ztráty schopnosti být „solí a kvasem“).

Schéma práce je promyšlené a vyvážené, jen pro přehlednost bych navrhla věnovat se v kapitole 3 cele Mezinárodním církvím Kristovým a v kapitole 4 cele Pražskému společenství. Části 2.2 by prospělo podrobnější členění podle základních prvků evangelikální spirituality. Je však nutné vytknout množství chyb v interpunkci a překlepu; práci by prospěla jazyková a formální korektura.

Velice si cením autorovy snahy o získání a uspořádání velkého množství historických informací. Oceňuji též schopnost zařazení vlastního společenství do širšího kontextu a odvahu za pomoci poznatků dosavadního studia kriticky zhodnotit „krizový vývoj“ nedávných let a sektářské prvky. A jelikož se jedná o první práci takového rozsahu, považuji své námitky pouze za inspiraci k hlubšímu bádání nastoleným směrem a navrhuji hodnocení 1-2.